

ČETVRTA GARDIJSKA BRIGADA – PAUCI

Ustrojena je **28. travnja 1991.**, nakon samog početka agresije na Republiku Hrvatsku. Na području Dalmacije, uz Četvrtu gardijsku brigadu kao profesionalnu postrojbu Zbora narodne garde, ustrojeno je još pet pričuvnih brigada: 12. brigada ZNG-a Zadar, 13. brigada ZNG-a Šibenik, 14. brigada ZNG-a Split, 15. brigada ZNG-a Imotski i 16. brigada ZNG-a Dubrovnik.

Četvrta brigada ZNG-a bila je sastavljena od mladih redarstvenika. Njih 130 došlo je iz središta za izobrazbu postrojbi za posebne namjene MUP-a PJP Kumrovec. U Split su stigli 30. svibnja 1991. Većina ih je bila iz Livna, Tomislavgrada, Kupresa, Širokog Brijega, Trebižata, Ljubuškog, Stoca i Bugojna. Obuka i ustrojavanje nastavlja se u bazi u Resniku. Četvrta brigada je jedna od onih postrojbi čiji pripadnici nisu imali vremena za posebno obučavanje. Obuka je vršena na terenu u borbenim djelovanjima. Sve borbene zadaće brigada je izvršavala pod geslom ***In hoc signo vinctes*** (U tom znaku pobjeđuješ), a prvi borbeni

zadatak brigade bila je akcija oslobađanja Kruševa, koji je uspješno izvršen u srpnju 1991. Potom su uslijedile obrambene i oslobodilačke akcije od Zadra, Sinja, Drniša, Šibenika, Vodica, do oslobađanja Dubrovnika i dubrovačkog zaleđa u akcijama Tigar i Vlaštica. Nakon Dubrovnika i južnog bojišta brigada je sudjelovala u operaciji Maslenica koju je kao i sve prethodne uspješno izvršila.

Nakon Maslenice brigada sudjeluje u akcijama **Zima '94.**, **Skok-1 i Skok-2**, **Ljeto '95.**, a potom u akcijama **Oluja i Maestral**. Tijekom Domovinskog rata poginula su 196 pripadnika Četvrte brigade. Četiri gardista vode se kao nestali, a 1 600 ih je ranjeno ili je na neki drugi način stradalo. Brigadom su od njezina osnutka zapovijedali: general Ivo Jelić, general Mirko Šundov i general Damir Krstičević. Mirnodopski zapovjednici bili su stožerni brigadir Ante Kotromanović, brigadir Zvonko Asanović i brigadir Blaž Beretin.

Andrija Matijaš Pauk

„Kad krenemo, gorjet će nebo i zemlja“. Po toj je rečenici, izgovorenoj uoči akcije Maslenica,

ostao zapamćen legendarni junak Domovinskog rata, general-bojnik Andrija Matijaš zvan Pauk. Bio je odlučan, jasan, jezgrovit, urođenog autoriteta kojim je ulijevao samopouzdanje svojim vojnicima. Na bojištu uvijek prvi, a tako je bilo i 9. listopada 1995. kad je sa svojom postrojbom drugog dana operacije Južni potez krenuo u bitku kod Mrkonjić Grada. Iako tijekom Domovinskog rata nije izgubio niti jednu bitku, nažalost, kraj ove nije dočekaao, poginuo je nakon što je protuoklopna raketa pogodila njegov oklopni transporter.

HIMNA: <https://www.youtube.com/watch?v=suyWtCXzO5U>

Pogledajte prilog o napadu na naš grad: <https://www.morski.hr/trideset-godina-od-pomorske-bitke-za-split-prvi-put-u-povijesti-brod-je-puca-po-gradu-cije-ime-nosi/>